

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7-8797

7-8798

Sayı : B.22.0.ÖKM.0.01.00.00-610.00.00/ 4794
Konu : Yazılı soru önergesi 7/8797, 7/8798

15 TEMMUZ 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı'nın 04 Temmuz 2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-75328 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Durmuşali TORLAK'ın 7/8797 ve 7/8798 esas sayılı yazılı soru önergelerinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergelerinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1- Soru önergelerine ilişkin cevaplar
(9 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

sozdemir@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://dpteb.dpt.gov.tr/Sorgu> adresinden 98GV-OLUG-8P6K kodu ile yapılabilir.

İstanbul Milletvekili Sayın D. Ali TORLAK'ın İstanbul'da Yoksulluk Sınırı Altında Kalan Nüfus ve Konut Sahipliği Oranlarına İlişkin Tevcih Ettiği 7/8798 Esas Nolu Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Soru(1): İstanbul'da oransal olarak nüfusun ne kadarı yoksulluk sınırı altındadır? 2003-2011 yılları arasında yoksulluk sınırındaki değişim oransal olarak ne yöndedir?

Cevap(1): Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması (GYKA) sonuçlarından İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey-1 bazında yoksulluk oranları 2006-2010 dönemi için mevcuttur. Söz konusu yoksulluk oranı gelire dayalı ve göreceli yoksulluktur. Göreceli yoksulluk oranı toplumun genel refah düzeyinin gerisinde kalma anlamına gelmektedir. Göreceli yoksulluk oranı hesaplanırken kullanılan yoksulluk sınırı ise genellikle medyan gelirin yüzde 50'si ve yüzde 60'ıdır. Tablo 1'de her bölgenin kendi için belirlenen yoksulluk sınırı altında kalan nüfusun oranları bulunmaktadır.

GYKA 2010 yılı sonuçlarına göre İstanbul Düzey-1 bölgesinde (TR1) göreceli yoksulluk oranı bu bölgenin kendi için hesaplanan yoksulluk sınırına göre yüzde 11,5'tir (Tablo 1). Yüzde 11,5 medyan gelirin yüzde 50'sine göre hesaplanan yoksulluk oranıdır. Söz konusu oran 2006 yılında yüzde 13,3 seviyesindedir. Medyan gelirin yüzde 60'ına göre hesaplanan yoksulluk oranı ise TR1 Düzey-1 bölgesinde yüzde 18,7'dir. Söz konusu oran 2006 yılında yüzde 21'dir. Dolayısıyla, İstanbul Düzey-1 bölgesinde göreceli yoksulluk oranı, bu bölgenin kendi için hesaplanan yoksulluk sınırına göre 2006 yılından 2010 yılına düşüş göstermiştir.

Tablo 1. Gelire dayalı göreceli yoksulluk sınırlarına göre bölgesel yoksul sayıları ve yoksulluk oranı (Bölgeler İçin Hesaplanan Yoksulluk Sınırları Esas Alındığında)

Bölgeler	Yoksulluk oranı (%)				
	2006	2007	2008	2009	2010
TR1 İstanbul					
Yoksulluk riski, % 50	13,3	7,2	9,9	9,5	11,5
Yoksulluk riski, % 60	21,0	15,8	17,4	14,9	18,7
TR2 Batı Marmara					
Yoksulluk riski, % 50	14,9	12,1	12,9	14,3	14,6
Yoksulluk riski, % 60	21,1	19,1	19,7	21,2	20,2
TR3 Ege					
Yoksulluk riski, % 50	14,5	14,0	15,7	13,6	12,1
Yoksulluk riski, % 60	23,1	21,8	22,3	20,4	20,6
TR4 Doğu Marmara					
Yoksulluk riski, % 50	12,5	10,7	9,5	10,8	9,9
Yoksulluk riski, % 60	19,1	17,6	17,5	18,1	18,3
TR5 Batı Anadolu					
Yoksulluk riski, % 50	15,0	7,8	12,7	13,5	14,5
Yoksulluk riski, % 60	22,9	15,4	18,9	20,9	21,0
TR6 Akdeniz					

Yoksulluk riski, % 50	17,0	14,9	10,0	11,8	12,6
Yoksulluk riski, % 60					19,8
TR7 Orta Anadolu					
Yoksulluk riski, % 50	12,0	9,1	12,7	11,8	12,2
Yoksulluk riski, % 60	18,7	18,7	19,8	19,8	18,9
TR8 Batı Karadeniz					
Yoksulluk riski, % 50	15,3	12,3	11,9	14,1	14,4
Yoksulluk riski, % 60	23,2	18,7	19,2	19,8	20,8
TR9 Doğu Karadeniz					
Yoksulluk riski, % 50	13,2	9,2	13,7	11,1	13,4
Yoksulluk riski, % 60	21,1	15,3	20,6	17,0	20,7
TRA Kuzeydoğu Anadolu					
Yoksulluk riski, % 50	16,3	18,9	17,7	14,9	15,3
Yoksulluk riski, % 60	23,8	26,4	26,1	23,3	23,1
TRB Ortadoğu Anadolu					
Yoksulluk riski, % 50	16,3	13,0	9,3	10,9	11,5
Yoksulluk riski, % 60	22,9	19,3	17,6	18,6	20,6
TRC Güneydoğu Anadolu					
Yoksulluk riski, % 50	13,3	11,0	12,7	13,7	11,5
Yoksulluk riski, % 60	22,3	17,4	19,7	21,2	20,0

Kaynak: TÜİK

Not: Tablo nasıl okunmalıdır: Örneğin 2009 yılı sonuçlarına göre medyan gelirin % 50'si kullanıldığında, İstanbul Bölgesinde yaşayanların % 9.5'i, bu bölge için belirlenen yoksulluk sınırının altındadır.

Soru(2): İstanbul'un ülkemiz ekonomisine katkısı dikkate alınarak, Türkiye genelinde illere yapılan sosyal transferlere göre İstanbul'un bu transferlerdeki yeri ve oranı nedir?

Cevap(2): Sosyal transferler bilindiği üzere hem primli hem de primsiz sistemdeki tüm transferleri kapsamaktadır. Diğer bir deyişle, emekli aylıklarından, sosyal yardımlara, konut yardımları /sübvansiyonlarından, sağlık alanındaki birçok hizmete kadar çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Söz konusu verinin idari kayıtlardan ülke çapında derlenmesine dair çalışmalar bulunmaktadır. Ancak, eğitim, sağlık ve sosyal koruma harcamalarını içeren ve Yıllık Programlarda yayımlanan sosyal harcama verisi bölgesel düzeyde olmasa dahi Türkiye geneli için mevcuttur. Buna göre, 2001 yılında Türkiye genelinde GSYH'ya oran olarak yüzde 12 seviyesinde gerçekleşen eğitim, sağlık ve sosyal koruma harcamalarını içeren sosyal harcamaların GSYH içindeki payı 2010 yılında yüzde 16,9 seviyesine ulaşmıştır. 2011 yılında da yüksek büyümeye rağmen sosyal harcamaların GSYH içindeki payını koruması beklenmektedir. Ayrıca, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması (GYKA) sonuçlarından toplam gelirin gelir türleri bazında ayrıştırması yapılabilmektedir. Buna göre Türkiye genelinde 2010 yılında toplam yıllık gelirin yüzde 20,5'i sosyal transferlerden oluşmaktadır. Ancak söz konusu verinin de İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey-1 bazında dağılımı mevcut değildir.

Soru(3): İstanbul'da geçim standartları çerçevesinde hane taksit ödeme, toplam borç ve borç/gelir oranları nedir?

Cevap(3): Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması (GYKA) sonuçlarından yaşam koşullarına ilişkin veriler elde edilebilmektedir. Ancak söz konusu verinin İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey-1 bazında dağılımı mevcut değildir. Türkiye geneli için borç ve taksit ödemeleri ile ilgili sonuçlar şu

şekildedir: 2010 yılında fertlerin yüzde 28,5'i için borç ve taksit ödemeleri (konut dışında) çok yük getirirken, yüzde 29,6'sı için biraz yük getirmekte, yüzde 3,4'ü için yük getirmemekte, yüzde 38,6'sının ise borç ve taksidi bulunmamaktadır.

Soru(4): İstanbul'da kaç konut bulunmaktadır? Konut sahipliği ile kendine ait olmayan konutlarda oturma oranları nedir? Bunların ayrı ayrı toplam nüfusa oranları nedir?

Cevap(4): Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması (GYKA) sonuçlarından yaşam koşullarına ilişkin veriler elde edilebilmektedir. Bu veriler içerisinde konutun mülkiyet durumu ile ilgili veriler de mevcuttur. Ancak söz konusu verinin İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması Düzey-1 bazında dağılımı mevcut değildir. Türkiye geneli için ise sonuçlar şu şekildedir: 2010 yılında fertlerin yüzde 60'ı kendi evine sahipken, yüzde 22,1'i kiracı, yüzde 1,2'si lojmanda oturmakta, yüzde 16,8'i ise diğer kategorisindedir. TÜİK tarafından yayımlanan 2010 yılı Hanehalkı Tüketim Harcamaları Bölgesel sonuçlarına göre de İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-1 bazında bölge içindeki harcama gruplarının dağılımına bakıldığında, İstanbul Düzey-1 Bölgesi'nde harcama grupları içerisinde en yüksek payı yüzde 33,4 ile konut ve kira harcamaları almaktadır.